

Refleksjoner fra en storm

PERSONLIGE OPPLEVELSER

IDA MARIE KRISTOFFERSEN MØRK

ida.marie.mork@molde.kommune.no

Ida Marie Kristoffersen Mørk er legevaktlege og fastlege i Molde kommune. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

CATO INNERDAL

cato.innerdal@molde.kommune.no

Cato Innerdal er kommuneoverlege i Molde kommune. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Dette kommer ikke til å handle om medisinsk kompetanse eller beredskapsplaner. Mest handler det om takknemlighet til gode kolleger.

Det handler heller ikke om legevaktlegen som til alles lykke hadde vakt den kvelden, eller lederen som kjente detaljene i beredskapsplanene. Ikke om to som svingte seg rundt og kastet seg ut i stormen uten å nøle. Det handler om storm på innsiden når stormen herjer på utsiden – og om hvor lite som noen ganger skal til for å roe de indre vindkastene.

Legevakten var nesten over og «avløseren» var nettopp kommet inn døra da AMK-sentralen ringte. «Vi må ha en lege fra dere på evakueringsstedet». «Det er mottatt, det skal vi ordne», svarte jeg og la på. Men vent! «Vi»? «Dette skal vi ordne?» Det kokte vel strengt tatt ned til «jeg»? Beredskapsvakten varte tross alt flere timer til. Jeg synes det er skamfullt, men min største bekymring der og da var: Jeg kommer til å rote meg bort. AMK-sentralen har bedt meg om å komme, og jeg kommer til å rote meg bort!

På samme tid, i en skog på Nordmøre nøt kommuneoverlegen fordelene med vaktfrihet. Vedhogst sto på planen. Utpå ettermiddagen ropte svigerfar: «Et cruiseskip har problemer på Hustadvika!». Jeg ante uråd og hentet fram mobilen. To ubesvarte anrop. Tre minutter siden. En umiddelbar klump i magen. Jeg ringte tilbake og fikk bekreftet mine tanker. Det var krise. Eller det kunne fort bli det. «Hvorfor oppdaget jeg de ubesvarte anropene?», tenkte jeg, og vurderte å springe til skogs.

Hustadvika

Det tok litt tid før vi, hver for oss, ante rekkevidden av stormen i Hustadvika – før vi forstod at dette ville berøre oss også etter at skipet lå trygt ved kai.

En kollega som hadde fri var innom legevaktkontoret. Kollegaen lurte på hvem som ringte. «AMK-sentralen, de har bedt meg rykke ut til evakueringsstedet på Farstad.» Om jeg forsøkte å framstå behersket, må det ha vært mislykket. «Skal jeg bli med deg?» var det neste jeg hørte. Takknemligheten skylte over meg, men også trangen til å svare nei. Dette måtte jeg da klare selv? Men det var neppe tidspunktet for «fake it till you make it»? Kollegaen tok ingen betenkningstid. «Jeg blir med deg!»

«Det handler om storm på innsiden når stormen herjer på utsiden»

Nå slapp jeg å kjøre den lange veien alene, med harehjerte, uten å vite hva som ventet. Vi var to. Likevel gikk turen for det meste i stillhet.

Samtidig, på svigerfarens kontor, gjorde kommuneoverlegen et forsøk på å få oversikt. Håret var fortsatt fullt av flis, fingrene skitne med lukt av skog. Mange telefoner ut, mange inn. Beredskapsmeldingene raste over PC-skjermen. Den ene mer foruroligende enn den andre. I bakgrunnen rullet nyhetssendingen direkte fra Hustadvika. «Hva skal jeg gjøre? Hva skjer?»

Det fant vi snart ut, på hver vår kant. Vi møtte en mobilisering uten sidestykke, som vi trolig, og forhåpentligvis, aldri vil oppleve igjen. Ambulanse, brann og politi, helikoptre, Røde Kors, Norsk folkehjelp, Sivildforsvaret, Heimevernet, sykepleiere, leger og frivillige. En provisorisk kafé var for lengst i full drift og gikk aldri tom for mat.

Beredskapsmeldinger tikket inn om busser på vei, fulle av potensielle pasienter. Evakuering pågikk og situasjonen var uoversiktlig. Hvor mange leger trenger vi? Får jeg tak i nok? Hvor skal jeg sende dem?

Ute på Farstad, med utallige mennesker i umiddelbar nærhet, var det godt å ha en alliert. En som sa «si ifra om du blir sliten, helst før du står i knestående». En som kom med pølse med brød. En som visste navnet mitt i en hall med nesten bare ukjente mennesker. Det var uvurderlig. Jeg hadde noen å kjøre hjem sammen med da hodet var fullt av dramatiske historier som kun var timer gamle, som ikke hadde rukket å bli minner.

«Vi vet begge to hvilken kollega vi ønsker å være. Vi vil være den som tar en del av børa»

Kommuneoverlegen hadde kun ringt én lege da de første SMS-ene kom. «Hei! Si ifra om du trenger meg.» «Jeg er tilgjengelig om du må ha meg. Anytime!» Før jeg rakk å finne neste på kontaktlista ringte legevaktssentralen. «Ingen pasienter ringer, men leger og sykepleiere melder seg til tjeneste. Hva gjør vi?». «Skriv liste, vi kan trenge dem!»

Legen i den tredje telefonsamtalen avsluttet med: «Dette har du kontroll på! Resten stiller opp, bare gi oss beskjed om når og hvor vi skal møte. 'Walk in the park' for deg, dette!». Uroen jeg hadde følt var mer og mer på vei bort.

Vi vet begge to hvilken kollega vi ønsker å være. Vi vil være den som tar en del av børa, som blir med opp motbakken eller som gir det lille lysglimtet, lysglimtet som gjør turen gjennom stormen enklere når noe føles utrygt eller skremmende. Da ønsker vi å være den som uten å nøle sier: «Jeg blir med deg!» og «Trenger du meg, så si ifra!»

Noen ganger kan det være *det* som løyer stormen.

Publisert: 24. juni 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0279

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2022. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. august 2022.